

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ของเกษตรกรบ้านโป่งแก่งพัฒนา พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกต่อปัจจัยความสำเร็จในการรวมกลุ่ม และการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตเมื่อมีการรวมกลุ่ม ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรจำนวนทั้งสิ้น 234 คน และเสนอผลการศึกษาด้วยการพรรณนาประกอบตาราง

โดยผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกรวบรวมทำการวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคม SPSS (Statistical Package for Social Science Program) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่านัยสำคัญทางสถิติ t-test, F-test ทดสอบความมีนัยสำคัญโดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pear Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบความแตกต่างด้วยการจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparisons โดยวิธีของ Scheffe) ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกกลุ่มที่ศึกษา เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 41- 50 ปี การศึกษาระดับ ป.4 – ป.6 มีระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มระหว่าง 3 – 4 ปี มีประสบการณ์การฝึกอบรม 3-5 ครั้ง ส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับศูนย์ห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ แต่ก็มีเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 3 กิจกรรม อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารหมู่บ้าน และเกษตรกรแต่ละคนเป็นสมาชิกกลุ่ม 3 กลุ่ม

2. ปัจจัยความสำเร็จของการรวมกลุ่ม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดปัจจัยความสำเร็จของการรวมกลุ่ม ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความเห็นว่าปัจจัยภายในกลุ่มสามารถทำให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จได้ในระดับมากที่สุด และรองลงมาคือ ปัจจัยภายนอก โดยมีผลสรุปในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยความสำเร็จของการรวมกลุ่ม ด้านปัจจัยภายในกลุ่ม

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยภายในกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีความเห็นว่า สิ่งสำคัญที่สามารถทำให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จได้มากที่สุด คือ ผู้นำ/ภาวะผู้นำเรื่องการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.11 และการบริหารจัดการกลุ่มเรื่องการวางแผนการดำเนินงานไว้ก่อนทำกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเรื่องที่เกษตรกรมีความเห็นว่าทำให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จน้อยที่สุด คือ เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานของกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 3.30 ตามลำดับ

2.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยความสำเร็จของการรวมกลุ่ม ด้านปัจจัยภายนอกกลุ่ม

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยภายนอกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีความเห็นว่า สิ่งสำคัญที่สามารถทำให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จได้มากที่สุด คือ การได้รับข้อมูลและข่าวสารเรื่องการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการอบรมพัฒนาความรู้ด้านต่างๆจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯค่าเฉลี่ยความคิดเห็น และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ส่วนเรื่องที่เกษตรกรมีความเห็นว่าทำให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จน้อยที่สุด คือ เรื่องการให้การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก จากองค์การบริหารส่วนตำบลในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกลุ่มค่าเฉลี่ยความคิดเห็น

2.3 การเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตเมื่อมีการรวมกลุ่มตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ใน

ระดับมาก โดยเกษตรกรเห็นด้วยมาก คือ เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเกษตร เกี่ยวกับการใช้สารเคมีลดลง เมื่อดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ส่วนเรื่องที่เกษตรกร ผู้เป็นสมาชิกมีความเห็นว่ามีเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ เรื่องสุขภาพอนามัย ไม่ว่าจะเป็นการป่วยด้วยระบบทางเดินหายใจ หรือการเจ็บป่วยทั่วไป เกษตรกรมีความเห็นว่า ไม่เปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก

ข้อเสนอแนะของการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ของเกษตรกรบ้านโป่งแก้งพัฒนา พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ระดับนโยบายศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ในแต่ละขั้นตอน ซึ่งอาจยกตัวอย่างความสำเร็จของเกษตรกรให้ชัดเจนเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ด้วยทั้งนี้ทางศูนย์ฯได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทฉบับที่ 4 (2550-2554) แล้วจึงควรปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
2. ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจนร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรบ้านโป่งแก้งพัฒนามากกว่าเดิม เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับชุมชน
3. ควรส่งเสริมการดำเนินชีวิตของเกษตรกรบ้านโป่งแก้งพัฒนาให้เป็นตัวอย่างความสำเร็จ ในการดำเนินชีวิตตามพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขั้นตอนที่ 1 และ 2 โดยเฉพาะหลักการ และวิธีปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่สอดคล้องและหลากหลายมากขึ้นเพื่อก้าวสู่ทฤษฎีใหม่ในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. เจ้าหน้าที่ ควรมีวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยี ของเกษตรกรให้สอดคล้องตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเฉพาะการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อเก็บเป็นข้อมูลขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ของศูนย์ต่อไป
2. เจ้าหน้าที่ ควรเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานต่างๆ กับการดำเนินงานสนองพระราชดำริ เช่น มูลนิธิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อขอความร่วมมือ ในการสนับสนุน ด้านเงินทุน อุปกรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินของกลุ่ม
3. เจ้าหน้าที่ควรประสานงานไปยังผู้นำชุมชนเพื่อขอความร่วมมือสำหรับชุมชนที่มีการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ อยู่ในพื้นที่ ให้การสนับสนุนกลุ่มในเรื่องต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ และประสานงานให้สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่

ระดับกลุ่ม/บุคคลในชุมชน

ก่อนจะถึงขั้นตอนของการรวมกลุ่ม เกษตรกรต้องพึงพาตนเองขั้นตอนที่ 1 ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ให้ได้ในระดับหนึ่งก่อน ต่อจากนั้น จึงมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรเป็นขั้นตอนที่ 2 ซึ่งส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จคือ

1. ผู้นำกลุ่มควรพิจารณาอย่างรอบคอบในการเลือกผู้นำที่จะเข้ามาบริหารกลุ่ม
2. สมาชิกกลุ่มต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
3. สมาชิกกลุ่มควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การตัดสินใจในกิจกรรมของกลุ่ม
4. สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่มที่ร่วมกันกำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมอาชีพเพิ่มเติม ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรตามแนวพระราชดำริ

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้ตามแนวพระราชดำริ ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานสนองพระราชดำริให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาด้านสุขภาพอนามัยกับการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ